

1. 12. – DAN BORBE PROTIV HIV/AIDS-a

Godine 1981. javljaju se prvi dotada nepoznati slučajevi, skupno imenovani kao sindrom stečene imunodeficijencije (AIDS, SIDA), te naznake moguće prijetnje od nove zarazne bolesti. Prepoznavanje samog sindroma potaknula je objava serije slučajeva pneumonije uzrokovane *Pneumocystis carinii* uz kandidijazu sluznica i limfopeniju u homoseksualnih muškaraca. U početku sumnjalo se da je stanje izazvano drogom koju su uzimali oboljeli homoseksualci, no epidemiološki dokazi (epidemija u oboljelih od hemofilije, obolijevanje žena) ubrzo nakon prvog slučaja upućuju na pojavu novog infektivnog agensa koji je odgovoran za razvoj oportunističkih infekcija s uzrokovanom teškom imunodeficijencijom.

Danas je AIDS jedna od najpogubnijih bolesti čovječanstva. U svijetu je, prema procjenama SZO-a i UNAIDS-a, u 2015. godini s HIV infekcijom živjelo 36,7 milijuna ljudi, od čega je bilo 2,1 milijuna novih slučajeva zaraze HIV-om. Od posljedica AIDS-a umrlo je 1,1 milijun ljudi. Godišnje se prema podacima ECDC-a u zemljama članicama EU/EEA zabilježi oko 30 000 novih dijagnoza HIV infekcije, što čini stopu od 6.4 na 100 000 stanovnika. HIV infekcija i AIDS i dalje su od javnozdravstvenog značaja u svijetu i Europi.

Prema podacima HZJZ-a, od 1985. do listopada, 2017. godine ukupno je zabilježen 1521 slučaj HIV infekcije. Od toga je 496 oboljelih od AIDS-a, a u istom razdoblju od posljedica AIDS-a umrlo je 262 osobe. Posljednjih godina prosječno se godišnje u Hrvatskoj bilježi oko 90 novodijagnosticiranih slučajeva infekcije HIV-om, što je stopa od 21 na milijun stanovnika i Hrvatsku svrstava među zemlje s niskom učestalošću HIV infekcije (64/1 milijun je prosjek za zemlje EU/EEA u 2014.). Većina svih slučajeva HIV/AIDS-a u razdoblju od 1985. do 2016. godine zarazila se spolnim putem prijenosa virusa. Posljednjih se godina bilježi porast novodijagnosticiranih slučajeva među muškarcima koji prakticiraju spolni odnos s osobama istog ili oba spola i njihov udio je sve veći, a slična je situacija i u zemljama EU (porast od 33% u odnosu na 2004.).

U 2017. godini (do listopada) u Hrvatskoj je zabilježeno 85 novih slučajeva HIV infekcije i AIDS-a, 80 muškaraca i 5 žena (preliminarni podaci).

U Osječko-baranjskoj županiji od 1985. do studenog 2017. godine evidentirano je 85 HIV pozitivnih osoba. Posljednjih desetak godina u Osječko-baranjskoj županiji godišnje se prosječno registrira 4-5 novih HIV pozitivnih osoba. Ove je godine, do studenog evidentirano je 9 HIV+ osoba i svi su pripadnici MSM populacije, što predstavlja porast broja oboljelih, koji možemo pripisati i kvalitetnijoj detekciji putem Centra za savjetovanje i testiranje i akcija u okviru Tjedna testiranja u našoj Županiji.

Ciljevi programa mjera suzbijanja i sprečavanja HIV infekcije i AIDS-a su:

Sprečavanje širenja HIV infekcije u Hrvatskoj

Osiguranje adekvatne zdravstvene zaštite i skrbi za oboljele od HIV/AIDS-a

Promicanje zdravlja i smanjenje rizičnih ponašanja u općoj populaciji i ključnim populacijama: muškarcima koji imaju spolne odnose s muškarcima, osobama koje koriste droge injektiranjem, osobama koje imaju veći broj spolnih partnera te osobama koje naplaćuju seksualne usluge.

Prof. dr. sc. Karlo Kožul, dr. med.